

05 Haziran 2015

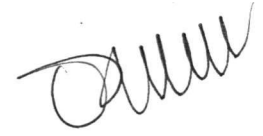
Sayı : 64272063- 610-1603
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-63876)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 20.04.2015 tarihli ve 43452547-120.00-225159 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün tarafıma tevcih ettiği 7/63876 esas nolu yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nden alınan bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

Ek : Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/63876)**

Sorular 1, 2, 3, 4:

31 Mart 2015 günü saat 10:36'da, ülkemiz genelinde, ancak geri kalmış ülkelerde rastlanabilecek ve halen sebebi resmi olarak tatmin edici bir şekilde açıklanamayan bir nedenle, 40'dan fazla kentte elektrik kesildi ve elektrik dağıtım altyapısı çöktü.

Olay devam ederken ve akabinde, durumu fırsat bilen Cumhurbaşkanı ve Hükümet yetkilileri ise, hemen "nükleer santralin gerekliliği" yönünde beyanatlar vermeye başladılar.

1 Nisan 2015 sabah saatlerinde, henüz ülke çapında yaşanan elektrik kesintilerinin üzerinden 24 saat bile geçmemişken, TBMM Genel Kurulu'nda, Japonya tarafından Sinop'ta nükleer santral yapımını öngören uluslararası anlaşma gündeme geldi. Aynı Mersin'in Gülnar İlçesi'ndeki Akkuyu Mevkiinde kurulması planlanan nükleer santral için Rusya ile Türkiye arasındaki uluslararası anlaşmada olduğu gibi sabah saat 05.00 sularında anlaşma, apar topar onaylanarak geçti.

Ancak; Dünya'nın en büyük nükleer felaketlerinden birisi olan Japonya'daki Fukushima Nükleer Santralinin reaktörünün patlaması olayı da deprem ve tsunami sonrası yaşanan elektrik kesilmesi nedeniyle meydana gelmişti. 11 Mart 2011'de Honşu adası açıklarında meydana gelen deprem, büyük bir tsunamiye yol açmış, tsunami nükleer santraldeki üç etkin reaktörün kapatılmasına sebep olmuştu. Tsunami elektrik şebekesine zarar verdi ve santralin jeneratörlerini su bastı, bu da santralde elektrik kesintisine neden oldu. Elektrik olmadığı için soğutma sistemleri çalışmadı ve santralin nükleer reaktöründe kısmi erime ve patlamalar meydana geldi.

Bu çerçevede;

- Türkiye'de ülke çapında yaşanan bir elektrik kesintisinin nedenini bile net olarak açıklayamıyorken, kurulacak olan bir nükleer santralin, Fukushima'daki kaza örneğinde olduğu gibi, ileride tekrar yaşanması büyük ihtimal olan benzer bir elektrik kesintisinden olumsuz yönde etkilenebileceğini hesaba katıyor musunuz?
- Ülke çapında elektrik kesilmesi skandalını omuzlarınızda taşıyorken ve mevcut elektrik üretim ve dağıtım şebekesinin dahi güvenliğini sağlayamıyorken, kurulacak olan nükleer santrallerin güvenliğini sağlayabileceğinizi hangi gerekçelerle iddia ediyorsunuz?
- Gelecek kuşakları büyük bir borç yükü ve tehlike altına sokmak pahasına ülkemizde nükleer santral kurulması hayalinizi gerçekleştirirseniz ve ileride yaşanacak benzer bir ülke çapında elektrik kesintisinin ardından Japonya'daki gibi bir kaza yaşanırsa, böyle bir facianın sorumluluğunu üstlenecek misiniz?
- Bütün dünya Fukushima'daki kazanın ardından mevcut nükleer santrallerini kapatma ve yeni santral yapmama kararı almışken, Hükümetinizin nükleer santral konusundaki ısrarına bir son vermeyi düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

31 Mart 2015 tarihinde, 400kV Enerji İletim Hatlarından bir kısmı yaz dönemi yüklenmeleri öncesinde iyileştirme, yenileme, kapasite artırımı ve yeni devreye girecek santrallerin bağlantı hattı çalışmaları nedenleriyle açık olduğundan Türkiye'nin doğusu ile batısı arasındaki hatların yüklenmeleri artmış ve 400 kV Kurşunlu-Osmanca Enerji İletim Hattının da arızadan açması sonrası sistemde kararsızlık meydana gelmiştir. Sonrasında iletim sistemini doğudan batıya bağlayan uzun hatlarda güç salınımı oluşmuş, doğu-batı arasındaki diğer hatlar da açmış, doğu bölgesinde yüksek frekans, batı bölgesinde ise düşük frekans oluşmuş, batıdaki santraller düşük frekanstan doğu bölgesindeki santraller ise yüksek frekanstan servis harici olmuşlardır. Elektrik İletim Sisteminde yaşanan söz konusu arıza sebebiyle ülke genelinde elektrik kesintileri yaşanmıştır.

Türkiye genelinde yaşanan bahse konu sistem arızasına mümkün olan en kısa sürede müdahale edilmiş ve sistem aynı gün içerisinde enerjilendirilmiştir.

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/63876)**

Türkiye Cumhuriyetinde bir nükleer güç santrali kurulmasına ilişkin Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya arasında imzalanan anlaşma; 12 Aralık 2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Dış İlişkiler Komisyonu tarafından uygun bulunarak Genel Kurul gündemine alınmıştır. Ancak anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısının diğer anlaşmalar ile birlikte sıralamaya konularak TBMM Genel Kurulu gündemine alınarak görüşülmesi 1 Nisan 2015 tarihini gerçekleştirmiştir.

Türkiye’de kurulacak nükleer güç santralleri güvenlik açısından Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (UAEA) tarafından sürekli olarak denetlenecek olup, yürütülen çalışmalar kapsamında ülkemiz başta UAEA olmak üzere nükleer enerji alanında faaliyet gösteren diğer uluslararası kuruluşlar ile nükleer enerji alanında tecrübe sahibi diğer ülkeler ile tam bir işbirliği içerisinde. Ülkemizde kurulması planlanan nükleer enerji santrallerinde son geliştirilen teknolojiler kullanılacaktır.

Nükleer santrallerde elektrik şebekesinde meydana gelecek olası elektrik kesintileri durumunda güvenli şekilde kapatılarak soğutulmasını sağlayacak tedbirler alınmaktadır. Bu tedbirler arasında santralin belirli bir süre kendi kendini beslemesi, dizel generatörler, bataryalar ve pasif soğutma sistemleri yer almaktadır. Bu tedbirlere ek olarak santral sahasında meydana gelebilecek olaylardan etkilenmeyecek bir yere konuşlandırılacak mobil dizel generatörlerin ve santral içerisinde bunların bağlantı noktalarının sağlanması kararlaştırılmıştır.

Ülkemizde kurulacak VVER-1200 tasarımı pasif güvenlik sistemleri içermektedir. Söz konusu pasif güvenlik sistemleri, herhangi bir güç kaynağına ihtiyaç duymadan santrali güvenli şekilde soğutmayı gerçekleştirecektir.

Ayrıca, tasarımda yer alan güvenlik sistemleri iki yedekli olacaktır. Bu şekilde, herhangi bir sistem bakımında iken ve ayrıca diğeri de arızalı olduğu zaman üçüncü bir sistem devreye girebilecektir. Diğer taraftan herhangi bir sistemde meydana gelebilecek bir sel baskını, yangın vb. olayların diğer sistemleri etkilememesi için her sistem (bir ana sistem ve iki yedek sistem) fiziksel olarak birbirlerinden ayrılmıştır.

Nükleer santrallerin iletim şebekesi ile entegrasyonu çalışmalarında başta UAEA'nın yayınlamış olduğu şebeke güvenlik kriterleri olmak üzere ilgili diğer mevzuatlar dikkate alınmakta olup konu ile ilgili olarak Türk mevzuatında da gerekli ilave ve/veya değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca Türkiye Elektrik İletim AŞ Genel Müdürlüğü tarafından iletim sistemi tarafında arıza sırasında ve sonrasında önceliğin Nükleer Santral olduğu ilave bölgesel şebeke yatırımları planlanmıştır.